

TLAČOVÁ SPRÁVA

V Bratislave, dňa 11. apríla 2023

NCZI: Ročne u nás pribudne okolo 4-tisíc ľudí s parkinsonovou chorobou

Nekontrolovateľný tras, poruchy reči či strata čuchu postihuje milióny ľudí po celom svete a podľa najnovších údajov Národného centra zdravotníckych informácií sa týka aj 19 108 Slovienek a Slovákov. Na rozdiel od svetových štatistík si u nás parkinsonova choroba vyberá častejšie ženy ako mužov.

Ide o druhé najrozšírenejšie neurodegeneratívne ochorenie v populácii. Príčinou parkinsonovej choroby je degenerácia alebo deštrukcia častí mozgu, ktoré zodpovedajú za koordináciu a kontrolu pohybov.

V minulosti bola spájaná s nedostatkom dopamínu v mozgu. Dnes vieme, že ide o oveľa komplexnejší problém. Najznámejším príznakom parkinsonovej choroby je síce nekontrolovateľný tras, pacientov však obmedzujú aj poruchy chôdze, reči, strata čuchu, znížená mimika tváre či problém udržať rovnováhu.

Počet osôb postihnutých týmto ochorením sa v rôznych prieskumoch pohybuje od cca 7 do 10 miliónov na svete. Tento značný rozptyl je daný aj tým, že mnohí ľudia s parkinsonovou chorobou nie sú diagnostikovaní. Podľa údajov WHO sa výskyt ochorenia za posledných 25 rokov zdvojnásobil. Väčšina pacientov má viac ako 60 rokov, ale jeden z desiatich nemá ani 50 rokov. Svetové štatistiky zároveň hovoria, že postihnutých je o niečo viac mužov ako žien. Keďže výskyt parkinsonovej choroby s vekom výrazne stúpa a ľudia žijú dlhšie, prevalencia bude zrejme narastať. Niektoré štúdie odhadujú, že do roku 2040 môže byť na svete takmer 13 miliónov ľudí s parkinsonovou chorobou.

Počet pacientov sledovaných v neurologických ambulanciách u nás pre parkinsonovu chorobu sa v období rokov 2013-2021 pohyboval približne od 26-tisíc do 19-tisíc. Najviac sledovaných pacientov s týmto ochorením vykázali neurologické ambulancie v predcovidovom roku 2019, keď ich bolo 25 988 (12 260 mužov a 13 728 žien). V uvedenom roku pribudlo aj najviac novodiagnostikovaných pacientov s týmto ochorením v neurologických ambulanciách - spolu 4 590 (2 258 mužov a 2 332 žien). Pokles počtu prípadov od roku 2020 mohol byť spôsobený nielen covidom, ale aj spresnením metodiky štatistického zisťovania (zber počtu evidovaných osôb bol nahradený zberom počtu sledovaných osôb – teda tých, ktoré aspoň raz v danom roku navštívili neurológa). Najnižší

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Úlohou NCZI je rozširovať elektronizáciu zdravotníckych služieb, zvyšovať kvalitu poskytovaných služieb a vďaka proklientskym projektom zjednodušovať prístup občanov k službám. Cieľom NCZI je transformácia na plne modernú, procesne orientovanú inštitúciu.

Kontaktné údaje:

Mgr. Veronika Daničová, hovorkyňa

Tel.: +421 902 671 045, mail: hovorca@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

počet sledovaných pacientov s parkinsonovou chorobou bol zaznamenaný zrejme práve aj v dôsledku toho v zatiaľ v poslednom spracovanom roku 2021: spolu 19 108 pacientov (9 278 mužov a 9 830 žien).

Pokiaľ ide o výskyt ochorenia podľa pohlavia, Slovensko sa v posledných 9 rokoch odlišuje od svetových štatistík. Od roku 2013 sledujú neurologické ambulancie viac žien ako mužov s parkinsonovou chorobou.

Počet pacientov s parkinsonovou chorobou sledovaných v neurologických ambulanciách v SR, 2013-2021

rok	Sledovaní muži k 31.12.	Sledované ženy k 31.12.	Novodiagnostikovaní muži	Novodiagnostikované ženy
2013	10 498	12 210	2 086	2 502
2014	10 043	11 675	1 847	2 123
2015	9 689	11 206	1 798	1 925
2016	10 404	11 998	2 075	2 477
2017	10 697	12 417	1 798	1 967
2018	11 643	12 976	2 187	2 150
2019	12 260	13 728	2 258	2 332
2020	10 742	11 860	1 913	1 930
2021	9 278	9 830	2 104	2 044

Poznámka: Do roku 2019 bol predmetom zberu počet evidovaných osôb, od roku 2020 sa zbiera počet sledovaných osôb v danom roku

Zdroj: [Ročný výkaz o činnosti neurologickej ambulancie](#)

Presná príčina vzniku ochorenia ostáva u väčšiny pacientov neznáma. Výskumy poukazujú na kombináciu genetických a environmentálnych faktorov. Medzi možné činitele patria toxíny, pesticídy, či drobné úrazy mozgu.

Pri liečbe sa využívajú lieky (antiparkinsoniká), stav pacientov možno zlepšiť aj chirurgickým zákrokom, pri ktorom sa im do tela zavedie stimulátor na zmiernenie trasu či stuhnutosti svalov. Dôležitú úlohu hrá aj telesné cvičenie, doplnkové terapie, vyvážená strava a emočná podpora. Napriek intenzívnemu výskumu je ochorenie nevyliciteľné. Avšak vďaka modernej liečbe sa kvalita života pacientov zlepšuje a dožívajú sa rovnakého priemerného veku ako ostatní jedinci.

O tom, že 11. apríl bude Svetový deň parkinsonovej choroby rozhodli v roku 1997 Svetová zdravotnícka organizácia, Svetová asociácia pre parkinsonovu chorobu, Európska asociácia pre parkinsonovu chorobu na počesť narodenia londýnskeho lekára Dr. Jamesa Parkinsona (11. apríl 1755 – 21. december 1824), ktorý ako prvý popísal ochorenie.

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Úlohou NCZI je rozširovať elektronizáciu zdravotníckych služieb, zvyšovať kvalitu poskytovaných služieb a vďaka proklientskym projektom zjednodušovať prístup občanov k službám. Cieľom NCZI je transformácia na plne modernú, procesne orientovanú inštitúciu.

Kontaktné údaje:

Mgr. Veronika Daničová, hovorkyňa

Tel.: +421 902 671 045, mail: hovorca@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk